

Sygn. akt VIII U 966/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2017 r. w Gliwicach

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 marca 2016 r. **nr**(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od 1 lutego 2016 r.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 966/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 marca 2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. (K.) prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo wyliczony wskaźnik podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu był niższy niż 250%.

Organ rentowy dodał, iż do przeliczenia podstawy wymiaru nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie umowy zlecenia od dnia 1 października 2000r. do dnia 31 maja 2001r. z uwagi na brak zarobków wykazanych na druku Rp -7, natomiast za okresy od dnia 1 lipca 1965r. do dnia 31 grudnia 1979r., od dnia 1 sierpnia

1994r. do dnia 31 grudnia 1996r., od dnia 2 stycznia 1997r. do dnia 20 lipca 1998r. oraz od dnia 1 lipca 2001r. do dnia 31 grudnia 2002r. organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne ze względu na brak zarobków.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przeliczenie emerytury na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS

kwestionując przyjęcie przez organ rentowy wynagrodzeń minimalnych za w/w okresy.

Ubezpieczony podniósł, iż osiągał wówczas wyższe zarobki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 4 sierpnia 1990r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu J. K. urodzonemu w dniu (...) prawo do emerytury górniczej od dnia

1 lipca 1990r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1985 – 1987 z tytułu zatrudnienia w KWK

(...) wykazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 19 kwietnia 1991r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 448,41% i został ograniczony do 250%.

Decyzją z dnia 10 marca 2006r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do nowej emerytury górniczej od dnia 1 lutego 2006r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury górniczej.

W dniu 17 lutego 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Do wniosku ubezpieczony załączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu

z dnia 12 stycznia 2016r. sporządzone przez (...) Oddział KWK (...) w G. z wykazanymi zarobkami z lat 1980 – 1990.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną, omówioną

na wstępie. Organ rentowy dokonał wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego z uwzględnieniem przedłożonych zarobków i tych znajdujących się w aktach ZUS oraz przy przyjęciu za pozostałe lata przepracowane w Kopalni wynagrodzenia minimalnego. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 207,27%, a więc okazał się niższy od 250%.

Ubezpieczony na przestrzeni swojego życia zawodowego był zatrudniony:

- od dnia 1 lipca 1965r. do dnia 31 lipca 1990r. w KWK (...) w G.

na stanowiskach: od dnia 1 lipca 1965r. do dnia 30 listopada 1968r. młodszego górnika

pod ziemią, od dnia 1 grudnia 1968r. do dnia 30 listopada 1971r. – górnika pod ziemią,

od dnia 1 grudnia 1971r. do dnia 30 kwietnia 1978r. – górnika strzałowego pod ziemią,

od dnia 1 maja 1978r. do dnia 30 czerwca 1980r. – nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią, od dnia 1 lipca

1980r. do dnia 31 lipca 1990r. sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią,

- od dnia 1 sierpnia 1994r. do dnia 29 lutego 1996r. w Firmie Handlowej (...) Z. M. w Z.,

- od dnia 1 marca 1996r. do dnia 31 grudnia 1996r. w Firmie Handlowej (...) T. M. w G.,

- od dnia 2 stycznia 1997r. do dnia 20 lipca 1998r. w Firmie Handlowej (...) Z. i T. M. w Z.,

- od dnia 1 października 2000r. do dnia 31 maja 2001r. w (...) Sp. z o.o.
w G.,

- od dnia 1 lipca 2001r. do dnia 31 grudnia 2001r. w (...) s.c. w R..

Zachowały się akta osobowe ubezpieczonego z okresu jego pracy w KWK
(...), brak jest jednak dokumentacji zarobkowej z okresu tego zatrudnienia przed 1980r., gdyż uległa ona brakowaniu.

W toku postępowania ubezpieczony przedłożył legitymację ubezpieczeniową
z wpisami dotyczącymi okresów przebywania na zwolnieniu lekarskim podczas pracy
na Kopalni.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej do spraw wynagrodzeń
na okoliczność wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego za lata 1965 – 1979 w oparciu
o angaże znajdujące się w aktach osobowych ubezpieczonego oraz możliwości przeliczenia emerytury na podstawie
art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biegła sądowa z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P. dokonała wyliczenia wynagrodzenia
ubezpieczonego za lata zatrudnienia ubezpieczonego
w KWK (...) 1969 - 1979 w oparciu o dokumentację zawartą w aktach osobowych oraz obowiązujące uregulowania
płacowe – układy zbiorowe pracy i protokoły dodatkowe, jak w opinii. Wyliczając wysokość zarobków ubezpieczonego
biegła wzięła pod uwagę przysługującą ubezpieczonemu płacę zasadniczą dniówkową, dodatek za pracę w niedzielę,
dodatek za pracę nocną, dodatek za pracę na II zmianie, dodatek szkodliwy, dodatek dla przodowego, specjalne
wynagrodzenie na podstawie Karty Górnika oraz deputat węglowy. Jednocześnie biegła stwierdziła, iż nie zachodzi
potrzeba odtwarzania wynagrodzenia ubezpieczonego za lata 1965 – 1968 na stanowisku młodszego górnika,
bo wystarczającym dla wyliczenia maksymalnego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury z okresu 20 lat
kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu będzie wyliczenie potencjalnego
wynagrodzenia za lata 1969 – 1979.

Wynagrodzenia roczne ubezpieczonego za te lata wyniosły:

- za 1969r. – 40.835 zł (wskaźnik 156,53 %),

- za 1970r. – 40.862 zł (wskaźnik 152,36%),

- za 1971r. – 46.802 zł (wskaźnik 165,40 %),

- za 1972r. – 46.801 zł (wskaźnik 155,44 %),

- za 1973r. – 61.634 zł (wskaźnik 183,57%),

- za 1974r. – 75.990 zł (wskaźnik 198,82%),

- za 1975r. – 90.556 zł (wskaźnik 192,85%),

- za 1976r. – 91.016 zł (wskaźnik 177,17%),

- za 1977r. – 88.539 zł (wskaźnik 160,54%),

- za 1978r. – 104.662 zł (wskaźnik 178,47%),

- za 1979r. – 107.584 zł (wskaźnik 168,30%).

Wyliczony przez biegłą wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, to jest z lat 1969, 1971, 1973 – 1990 wyniósł 268,70%.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...) oraz opinii biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P. k. 24 – 51 akt.

Sąd w pełni podzielił opinię biegłej, gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, zwłaszcza tej zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących u pracodawcy przepisów płacowych – układów zbiorowych pracy i protokołów dodatkowych. Biegła w sposób czytelny i precyzyjny dokonała obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonała poszczególnych założeń i z jakich przyczyn przyjęła do wyliczenia poszczególne składniki wynagrodzenia.

Organ rentowy kwestionował tę opinię tylko w takim zakresie, że biegła wyliczając wynagrodzenia ubezpieczonego nie uwzględniła dni urlopowych oraz szkoleń, które – zdaniem tego organu – mogły w istotny sposób wpłynąć na wyliczoną przez biegłą liczbę godzin. Zdaniem Sądu zarzuty te nie zasługują na uwzględnienie, bo nie mają wpływu na wysokość ustalonego przez biegłą wynagrodzenia za poszczególne lata pracy na Kopalni zważywszy, że z tytułu urlopu i szkoleń ubezpieczonemu przysługiwało wynagrodzenie jak za dni rzeczywiście świadczonej pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. K. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz.887 ze zm.). Ubezpieczony domagał się takiego przeliczenia z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskanych podczas zatrudnienia w KWK (...), po uprzednim ustaleniu takich wynagrodzeń za lata przypadające przed 1980r. przed Sądem, gdyż za lata późniejsze pracy na Kopalni ubezpieczony przedstawił dokumentację płacową.

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu

oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej do spraw emerytur, rent i kapitału początkowego H. P. celem ustalenia potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata, za które nie dysponuje on dokumentacją płacową, wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu oraz ustalenia, czy w najkorzystniejszym wariantcie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia odwołującego przekracza 250%.

Z opinii biegłej, którą to opinię Sąd uznał za miarodajną w sprawie z przyczyn wskazanych wcześniej wynika jednoznacznie, iż najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest z lat 1969, 1971, 1973 – 1990, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej od dnia 1 lipca 1990r. do dnia 31 lipca 1990r., wynosi 268,70%.

Skoro wskaźnik ten jest wyższy niż 250%, ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił skarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art.110a ustawy, poczynając od dnia 1 lutego 2016r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z art.133 ust.1 pkt 1 ustawy.

(-) SSO Grażyna Łazowska